VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 163)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 274)**

z dnia 25 czerwca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 163)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 274)

25 czerwca 2014 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, rozpatrzyły i zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych: Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej (wydatki),

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 10, 11, 26, 37, 44, 49, 65, 72 i 76,

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 801 – Oświata i wychowanie,
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania,
b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza,
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe.

W posiedzeniu udział wzięli: **Przemysław Krzyżanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwa Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marianna Borowska** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Tadeusz Pisarek** przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych, członek Zarządu Głównego Forum Związków Zawodowych, **Stefan Bator** doradca ekonomiczny w Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Ewa Muszyńska**, **Dariusz Myrcha, Paweł Witecki** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatów komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

W imieniu własnym i pana przewodniczącego Baucia otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycz-

nia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2495) w zakresie: 1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie części oświatowej, 2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 10, 11, 26, 37, 44, 49, 65, 72 i 76.

Bardzo proszę nie rozmawiać.

Części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 801 – Oświata i wychowanie, 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Czy są uwagi do porządku?

Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny bez zmian.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Proponuję łączne zreferowanie i łączną dyskusję nad wszystkimi częściami budżetowymi.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu to stwierdzę, że połączone komisje przyjęły moją propozycję.

Nie słyszę sprzeciwu.

Proszę zatem o zabranie głosu podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, pana Przemysława Krzyżanowskiego.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Przemysław Krzyżanowski:

Dziękuję serdecznie.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, odniosę się najpierw do części oświatowej subwencji ogólnej, w której to łączna kwota subwencji oświatowej na rok 2013 określona została w wysokości 39.509.195 tys. zł. Była wyższa w stosunku do kwoty wykonania subwencji oświatowej w 2012 r. o 0,9%. Określona w ustawie budżetowej na rok 2013 łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej została ustalona w wysokości która nie jest mniejsza niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, czyli 2012 i skorygowana o kwotę innych wydatków z tytułu zmian realizowanych zadań oświatowych. Finansowy standard A podziału subwencji w 2013 r. wynosił 5163,09 zł i w porównaniu do wysokości tego standardu z roku 2012, który wynosił 4942,42 zł zwiększył się o 220,67 zł, czyli o 4,5%. Z ogólnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej wyodrębniono tzw. rezerwę 04. Była to rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej. Kwota subwencji pozostała po odliczeniu rezerwy, rozdzielona pomiędzy gminy, powiaty i województwa samorządowe w oparciu o sposób podziału ustalony w rozporządzeniu ministra. Po odliczeniu 0,4% rezerwy pozostałą kwotę w wysokości 39.351.156 tys. zł podzielono algorytmem pomiędzy poszczególne typy jednostek samorządu terytorialnego, w tym dla gmin – 18.040.453 tys. zł, co stanowi 45,8%. Dla powiatów było 7.977.742 tys. zł, co stanowi 20.3% ogółu a dla miast na prawach powiatu – 5.656.638 tys. zł, co stanowi 14,4%. Dla miast na prawach powiatu w części powiatowej było to 6.898.799 tys. zł, to jest 17,5%. Dla województw samorządowych było 777.524 tys. zł, co stanowi 2% ogółu. Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r. 0,4% rezerwy tej części subwencji wynosiła 158.039 tys. zł.

W trakcie roku budżetowego ta rezerwa uległa zwiększeniu do łącznej wysokość 170.634 tys. zł i minister właściwy ds. finansów publicznych zmniejszył z powyższego tytułu kwoty części oświatowej subwencji ogólnej 53 gminom, 10 powiatom, 5 miastom na prawach powiatu i 4 województwom samorządowym.

Podział rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego był dokonany zgodnie z kryteriami podziału, które zakładały m. in. korekty z tytułu błędów statystycznych, dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegających na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych, dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w obiektach szkół i placówek oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi, dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne, dofinansowanie remontów bieżących mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych, także dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli i inne zadania o jednorazowym charakterze.

Po zmianach w trakcie realizacji budżetu subwencja oświatowa na koniec 2013 r. dla poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego ukształtowała się na poziomie następującym: dla gmin było to 18.114.714 tys. zł, dla powiatów – 8.024.326 tys. zł, dla miast na prawach powiatu – 5.670.620 tys. zł, dla miast na prawach powiatu w części powiatowej – 6.919.878 tys. zł i dla województw samorządowych – 779.657 tys. zł. Część oświatowa subwencji ogólnej na rok 2013 została wykonana w 100%.

Z przeprowadzonej analizy danych, ze sprawozdań Rb-28S wynika, że wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego – z wyłączeniem wydatków na prowadzenie przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego i dowożenia uczniów w relacji do dochodów z tego tytułu w części oświatowej subwencji ogólnej oraz dotacji z budżetu państwa na zadania bieżące w 2013 r. – stanowiły średnio 121,6% w skali kraju. Trzeba też o tym powiedzieć, że w ostatnich latach zmniejszyła się liczba jednostek samorządu terytorialnego, których wydatki bieżące na zadania oświatowe uwzględniane przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej były niższe od dochodów z tej części subwencji ogólnej oraz dotacji z budżetu państwa. W 2009 r. było takich jednostek samorządu terytorialnego 372, w 2010 r. – 274, w 2011 r. – 212, w 2012 r. – 216, a w omawianym 2013 r. – 186. Tyle na temat części oświatowej subwencji ogólnej.

Teraz przejdę do rezerw celowych. Środki budżetowe, które są zaplanowane w ustawie budżetowej na 2013 r. w ramach dziewięciu rezerw celowych przeznaczonych na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań oświatowych wyniosły łącznie 1.114.300 tys. zł. W drodze przeniesień na zadania zrealizowano z tego kwotę 1.137.240 tys. zł.

Jeżeli chodzi o pierwszą rezerwę, czyli dofinansowanie kosztów podnoszenia jakości oświaty, to ta rezerwa została wykonana w wysokości 18.603 tys. zł, czyli w 95% planu.

Kolejna rezerwa, czyli stypendia prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych. W tej rezerwie wszystkie wydatki zaplanowano na kwotę 11.000 tys. zł z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów przyznawanych na rok szkolny 2012/13, wypłaconych za okres styczeń-czerwiec oraz na rok szkolny 2013/14, które były wypłacane za okres wrzesień-grudzień 2013 r. Wykonanie tej rezerwy to 10.052 tys. zł, czyli 91,4% planu.

Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego to trzecia rezerwa. W tym jest też wyprawka szkolna. To wykonanie zadania w wysokości 530.590 tys. zł, czyli 66,2% planu. Kolejna rezerwa to bezpieczna i przyjazna szkoła. Tutaj mamy wykonanie w wysokości 6000 tys. zł i jest to 100% planu. Kolejna rezerwa nr 5, to dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego i środki na realizację programu „Radosna Szkoła”. Wykonanie planu to 90,5% a wydaliśmy 36.350 tys. zł. Kolejna rezerwa, to całoroczne skutki podwyższenia w 2012 r. wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej. Wykonanie to 26.352 tys. zł, czyli 98,1% planu. Kolejna rezerwa to pilotaż Wieloletniego Programu Rządowego „Cyfrowa Szkoła”. W planie było 1000 tys. zł i wykonanie było w 100%. Ósma rezerwa to środki przeznaczone na uzupełnienie wydatków centralnych i okręgowych Komisji egzaminacyjnych. Wykonanie w 100% czyli 4687 tys. zł. Ostatnia rezerwa to zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego. Wykonanie w drodze przeniesień na zadania wyniosło 503.606 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu. Ostatni dział to budżety wojewodów. Wydatki bieżące zostały wykonane w kwocie 1.000.228.786 zł. To jest 94,7% planu po zmianach, z tego w dziale 801 – Oświata i wychowanie 719.200 tys. zł a w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – 500 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki majątkowe to plan został wykonany w wysokości 41.600 tys. zł. Powyższe środki przeznaczono na dofinansowanie inwestycji, które służyły realizacji m. in. zadań w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych, szkół podstawowych, specjalnych, gimnazjów i pozostałej działalności.

Dziękuję serdecznie, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję.

Proszę o przedstawienie opinii przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.
Kto z państwa jest?
Proszę się przedstawić.

Doradca ekonomiczny w Najwyższej Izby Kontroli Stefan Bator:

Stefan Bator, doradca ekonomiczny, Departament Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bliżej do mikrofonu, bo nic nie słychać.

Doradca ekonomiczny w NIK Stefan Bator:

Czy teraz słychać?

Dalej słabo? To już chyba nie moja wina, tylko urządzeń.

Szanowny panie przewodniczący, Wysokie Komisje, jeżeli chodzi o część 82, to Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2013 r. Dochody i wydatki zaplanowano rzetelnie i zrealizowano z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, które są określone w ustawie o finansach publicznych. NIK pozytywnie zaopiniowała sprawozdawczość budżetową. Opinia została wydana na podstawie badania prawidłowości przeniesionych danych z ksiąg do sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo.

Jeżeli chodzi o dochody to istotny element w dochodach, w części 82 stanowiły część regionalna oraz równoważąca a także nienależnie pobrane kwoty części oświatowej, które wyniosły około 23.000 tys. zł.

Wydatki – NIK pozytywnie ocenia planowanie i wydatkowanie środków budżetu państwa w części 82. Zrealizowano je w 100% planu po zmianach. Szczegółowe badanie 100% wydatków nie wykazało nieprawidłowości. Należne jednostkom samorządu terytorialnego raty poszczególnych części subwencji były przekazywane terminowo i we właściwych kwotach. Rezerwy utworzone na uzupełnienie subwencji ogólnej zostały rozdysponowane prawidłowo. Na koniec 2013 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Jeżeli chodzi o część oświatową subwencji ogólnej, to została ona rozdysponowana w kwocie ponad 39.500.000 tys. zł. Jej podział jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej. Zmniejszenia naliczonych pierwotnie kwot miały miejsce w odniesieniu do 67 jednostek samorządu terytorialnego. Była to kwota 12.600 tys. zł. Badanie tych zmniejszeń w prawie 57% wykazało, że przyczyną były błędy kierowników placówek oświatowych w danych, służących do naliczania tychże kwot. Prawidłowo utworzono i podzielono rezerwę części oświatowej. Badanie wykazało, że przy rozpatrywaniu wniosków o środki z tej rezerwy przestrzegano obowiązujących procedur. Środki podzielono m.in. na sfinansowanie pomocy w wypadkach losowych, wzrostu zadań szkolnych, odpraw dla zwalnianych i odchodzących na emeryturę nauczycieli. To jest na cele wskazane w kryteriach podziału rezerwy. W wystąpieniu do Ministra Finansów po kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji dochodów i wydatków. W tej części nie sformułowano wniosków.

Jeżeli chodzi o część budżetową 82 – Rezerwy celowe to Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w tej części.

Jeżeli chodzi o część budżetową 85 – Budżety wojewodów, w dziale 801 – Oświata i wychowanie oraz w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, to w tym przypadku Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu w zakresie tych działów.

Jeżeli chodzi o dział 801 – Oświata i wychowanie, to zrealizowane dochody w tym dziale wyniosły prawie 116% ustawy po zmianach. Były one niższe o 12,1%, niż w 2012 r. Zasadniczym źródłem dochodów były wpływy z usług – 560 tys. oraz dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa – 337.400 zł. Należności na koniec 2013 r. wyniosły 4.698.500 zł, w tym zaległości stanowiły 3.284.600 zł. W porównaniu do stanu na koniec 2012 r. zaległości zmniejszyły się o ponad 7%.

Wydatki budżetu państwa i środków europejskich poniesione z budżetu wojewodów w tym dziale wyniosły 721.891 tys. To jest 98,4% planu po zmianach. Były one dwuipółkrotnie wyższe od wykonania w 2012 r. Jeżeli chodzi o wydatki w części 85 – województwa, w dziale – Oświata i wychowanie, to określony w znowelizowanej ustawie na 2013 r.

plan wydatków został zrealizowany w 98,5%. W porównaniu do wykonania w 2012 r. były one wyższe dwuipółkrotnie. Największe wydatki zostały poniesione w rozdziałach: przedszkola – 54%, kuratoria – 21%, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych – 14,4%. Wydatki na wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w tym dziale wyniosły 109.740 tys. zł i były wyższe o 102 tys. zł niż w 2012 r. Zatrudnienie zmniejszyło się z 1962 osób w 2012 r. do 1941 osób w 2013 r. To jest o 1,1%. W badanym okresie nastąpił wzrost przeciętnego wynagrodzenia o 1,2%.

Wydatki budżetu środków europejskich. Wydatki w tym dziale przeznaczone były na realizację zadań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zostały zrealizowane w 75,4% planu po zmianach.

Jeżeli chodzi o dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, to udział dochodów zrealizowanych w 2013 r. w tym dziale w dochodach ogółem budżetu wojewodów wyniósł 0,19%. Wydatki na opiekę wychowawczą i edukację stanowiły 1,7% wydatków ogółem wykonanych w budżetach wojewodów.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Czy to już wszystko?

Doradca ekonomiczny w NIK Stefan Bator:

Panie przewodniczący, jeszcze dwa zdania.

Głównym źródłem dochodów były wpływy ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości oraz odsetki od nich pobrane w rozdziale – Pomoc materialna dla uczniów. Jeżeli chodzi o wydatki, to największe wydatki przeznaczono na pomoc materialną dla uczniów. To jest 93,7% ogółu wydatków w tym dziale i 89,3% planu po zmianach. Mamy także finansowanie kolonii, obozów i innych form wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkoleń młodzieży. To jest 5,8% ogółu wydatków i 98,7% planu po zmianach. Na koniec 2013 r. nie wystąpiły w dziale 854 zobowiązania wymagalne.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bardzo proszę pana posła Wiesława Suchowiejkę o przedstawienie koreferatu w odniesieniu do rozpatrywanych części budżetowych.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Dziękuję panie przewodniczący, rozumiem, że mam odnieść się do części 83 i 85, bo takie otrzymałem zadanie?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie, poseł Wolak, bo zgłosiła, że wszystkie trzy części…

Dobrze, przepraszam.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Czy pani poseł może?

Poseł Ewa Wolak (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie ministrze, myślę, że zostało już powiedziane tak dużo, bo pan minister przedstawił wszystko, co dotyczy rozdysponowania w pewnej kwocie środków z subwencji oświatowej w części 82. Państwo z NIK też potwierdzają, że powinna pojawić się z mojej strony pozytywna opinia.

Zgłaszam Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, aby Komisji Finansów Publicznych przedstawić pozytywną opinię.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo.

Teraz proszę pana posła Suchowiejkę, zgodnie ze wcześniejszym procedowaniem.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, jak powiedziałem wcześniej odniosę się do części 83 i 85, oczywiście, pokrótce, bo pan minister i przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli już dość szczegółowo omówili te kwestie.

Jeżeli chodzi o rezerwy to należy odnieść się z radością i szacunkiem do tego, że nieomal we wszystkich pozycjach udało się wykonać ten plan, choć nie wszędzie w pełni. Było to w 91,4%, 95%. Było to różnie. Natomiast niepokój może budzić pozycja 26. Jest to dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna. Jak udało mi się ustalić z licznych danych przedstawionych nam przez resort, NIK i BAS, to zaplanowano tutaj 801.000 tys. na zasiłki i stypendia, w tym na wyprawkę 179.496 tys. zł. Na zasiłki i stypendia uruchomiono 403.590 tys. zł. Oprę się na tych danych, choć mam też inne liczby, które nie bardzo współgrają z tymi, ale przyjmę je. Natomiast rozdysponowano 369.070 tys. zł, więc o wiele mniej. Podobna rzecz ma się z wyprawką. Tu jest plan 179.496 tys. zł, uruchomiono 119.652 tys. zł, rozdysponowano 98.047 tys. zł.

Jeżeli miałbym pytanie, to tylko o to, jak ministerstwo widzi tę kwestię? Dlaczego tak się dzieje, że rokrocznie mamy plan, uruchomienie i rozdysponowanie zupełnie różne? Padają tu różne kwoty. Chciałoby się, żeby były takie same. Chciałem też zapytać o pozycję 44. To jest dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego, czyli program „Radosna Szkoła". Tutaj jest taka informacja, że wydano 304 tys. zł na kontrolę zgodności utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw z założeniami programu oraz zasadami bezpieczeństwa. Skontrolowano tu zgodność. W jakim trybie wybrano kontrolerów? Kto to był? Jakie wziął pieniądze? Wiem, było to 304 tys. zł. Ile kosztowała taka kontrola? Ile ich było? Gdzie je przeprowadzono? Jakie były wyniki tych kontroli? Takiej informacji tam nie ma.

To tyle, jeśli chodzi o rezerwy.

Jak powiedziałem, wszystkie inne dane i wykonania, bo przecież analizując wykonanie budżetu do tego się odnosimy, to należy przyjąć z szacunkiem i wnioskowałbym tutaj o pozytywną ocenę.

Jeżeli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów to także, pan minister i moi przedmówcy, odnosili się szczegółowo do kwot planowanych i wydawanych. Tutaj nie mam prawie żadnych zastrzeżeń. Zadałbym tylko pytanie, jeżeli chodzi o dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. Tutaj mamy w wydatkach z rezerw celowych pozycję – realizacja wydatków związanych z programem „Radosna Szkoła". W ramach edukacyjnej opieki wychowawczej wydano 72 tys. zł.

Chciałem zapytać, konkretnie, na co to poszło? Czy jest to na place w ramach edukacyjnej opieki wychowawczej? Czy to inny wydatek? To nie jest w wydatkach majątkowych, bo te są w dziale 801. Chciałem o to zapytać.

Mam jeszcze jedno pytanie dotyczące wydatków majątkowych w dziale 801 w części 85. Czy ta rozbieżność w cenach samochodów osobowych kupowanych dla kuratoriów w woj. łódzkim 77 tys. zł i pomorskim 102 tys. zł nie budzi państwa zaskoczenia? Moje wzbudziło. Chodzi o samochód osobowy.

Chciałbym też zapytać, bo nie wiem, co oznacza określenie dwa urządzenia wielofunkcyjne. Są to zakupy w zachodniopomorskim. Co to jest? Bo urządzenie wielofunkcyjne, to może być też scyzoryk. Przepraszam za złośliwość, nie będę tego kontynuował, ale mam nadzieję, że otrzymam odpowiedź na to pytanie. O jakie urządzenia wielofunkcyjne tam chodziło?

Podobnie, jak w części 83, tak i w części 85 wnioskować będę o pozytywną opinię obu Komisji dla wykonania tej części budżetu.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że tym samym rozpoczęła się tura dyskusji, w której zadane zostały już pytania.

Widzę, że zgłosił się jeszcze pan poseł Sprawka.

Czy jeszcze jest ktoś chętny do zabrania głosu?

Dobrze, pan przewodniczący związku zawodowego.

Na tym zamykamy listę osób, które zgłosiły się do dyskusji.

Proszę o zabranie głosu pana posła Sprawkę.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysokie Komisje, może rozpocznę od subwencji, w takiej kolejności.

Pytanie do przedstawiciela NIK. Użył pan sformułowania, że kwoty w tej części zostały zaplanowane rzetelnie. Proszę określić, na jakiej podstawie ten wniosek jest wysunięty? W jaki sposób zbadano rzetelność, jakość planowania wysokości części oświatowej subwencji ogólnej?

Panie ministrze, na posiedzeniu podkomisji pan minister Sławecki obiecał, że dzisiaj będzie odpowiedź na pytanie przeze mnie zadane i przekaże je, jeżeli to nie będzie on. Nie padła odpowiedź na to pytanie. W związku z tym ponowię to pytanie. Tak, jak pan wspomniał subwencja wzrosła o 0,9%. To jest około 350.000 tys. zł. Wspomniał pan o wskaźniku wydatków nie licząc przedszkoli a więc zadań, które nie są objęte subwencją, że zaangażowanie samorządów w wydatkach to 121,6% w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej. Warto podać, że w 2012 r. ten wskaźnik był 121,3%, czyli wzrosło zaangażowanie z dochodów innych, niż część oświatowa subwencji ogólnej o 0,3%. To jest mniej więcej ok. 200.000 tys. zł. To pytanie, które zadawałem było następujące: jaka jest tego przyczyna? Subwencja wzrosła. Liczba nauczycieli według informacji ministra Sławeckiego zmniejszyła się w 2013 r. o 15.800 osób. Zmniejszyła się znacząco liczba uczniów a więc zmniejszyła się liczba oddziałów. Samorządy poczyniły oszczędności, a stopień ich zaangażowania wzrósł i to w sposób znaczący.

Jaka jest tego przyczyna?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Momencik, panie przewodniczący, są skumulowane równocześnie trzy punkty, litości.

Tak, że jest to pytanie.

Teraz kwestia rezerw celowych. Rezerwa 26, to dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego. Panie ministrze, nie zostało wykonane 530.000 tys. zł na to 801. Tyle uruchomiono tej rezerwy, ale wykonano 477.000 tys.zł a więc nie 66%, a niewiele ponad 50%.

Dziwię się (a mówię do przedstawiciela NIK), że oceniacie to pozytywnie.

Wykonanie zaplanowanej kwoty na 800.000 tys. zł, a wykonanie 477…

Podobna uwaga dotyczy rezerwy 44, czyli program „Radosna Szkoła”. Pragnę przypomnieć, że przed nowelizacją ta rezerwa wynosiła 100.000 tys. zł. Kiedy zorientowaliście się, że ten program nie jest do zrealizowania zmniejszono go przy nowelizacji budżetu o 60.000 tys. zł i zostawiono tylko 40.000 tys. zł.

Ostatnia uwaga dotyczy budżetów wojewodów ogółem w części 85. Zwracam uwagę na rozdział 85415 – Pomoc materialna. Wykonanie to 477.000 tys. zł. To jest te 60.000 tys. zł, których pan poseł Suchowiejko nie bardzo może znaleźć. To jest właśnie ta różnica. Wielokrotnie mówiliśmy już o przyczynach. Nie będę ich dzisiaj powtarzał.

Skandalem jest, że po tylu latach wskaźnik wykorzystania środków na pomoc materialną dla uczniów rokrocznie zmniejsza się. Jakby nie wiedząc czemu zwijała się sfera ubóstwa w Polsce. To jest skandaliczne. Jest to brak działania ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej, wojewodów, kuratorów oświaty, a nie tylko ta jedna przyczyna, którą państwo obciążacie samorządy. Samorządy funkcjonują w takich a nie innych warunkach jakie fundują wszystkie wcześniej przedstawione podmioty.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pan prezes Pisarek, bardzo proszę.

Przewodniczący Zarządu Głównego NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych, członek Zarządu Głównego Forum Związków Zawodowych Tadeusz Pisarek:

Tadeusz Pisarek, Forum Związków Zawodowych.

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, Forum Związków Zawodowych od kilku lat zgłasza problem błędnego rozliczania subwencji oświatowej. Otóż subwencja oświatowa na ubiegły rok w kwocie prawie 40.000.000 tys. zł jest przekazywana do samorządów. To stanowi dochód tych samorządów, którego nikt nie ma prawa skontrolować na bieżąco, na co zostały wydane te pieniądze. Przy okazji jest też brak precyzyjnego określenia zadań oświatowych, które powinny być finansowane z budżetu.

W związku z powyższym, mamy od lat wielkie wątpliwości związane z realizacją subwencji oświatowej przez samorządy. Dlatego proponowalibyśmy, żeby rozpocząć prace nad następującą sytuacją, aby wynagrodzenia nauczycieli oddzielić od subwencji oświatowej i żeby była to dotacja. Takie systemy przewidują inne kraje Europy. Pozostawienie nierozliczonej subwencji oświatowej, to wielki błąd. Proszę państwa, 40.000.000 tys. zł nierozliczonej subwencji to jest zatrważająca sprawa.

Przy okazji też chcę powiedzieć, że pieniądze, które przechodzą na szkoły, na MOW-y (młodzieżowe ośrodki wychowawcze), MOS-y (młodzieżowe ośrodki socjoterapeutyczne), to są duże pieniądze. Są tam wysokie wagi i samorządy robią sobie z tego w miarę – no, może nie super nie super lukratywne, ale mają na tym spore dochody. Placówki, które są z JST (jednostki samorządu terytorialnego)nie otrzymują tej pełnej subwencji, natomiast sprawę w swoje ręce wzięły placówki niepubliczne i one wyciągają każde pieniądze, które są przeznaczone na te placówki. W związku z tym, jest duża dysproporcja w otrzymywaniu pieniędzy na placówkę niepubliczną, a publiczną, jeżeli chodzi o MOW-y i MOS-y.

W poniedziałek, na posiedzeniu Komisji, pan Sławecki powiedział, że reprezentuję Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Poprawczych. My się na tym nie znamy. To jest błąd. Pan Sławecki nie wie, że do mojego związku należą też MOW-y, MOS-y i inne szkoły otwarte. Zmieniliśmy statut i mogą też one należeć do naszego związku. Na posiedzeniu Komisji reprezentuję całe Forum Związków Zawodowych, czyli organizację reprezentatywną.

Przy okazji chcę powiedzieć to, co było wspomniane w moim wystąpieniu na posiedzeniu podkomisji w poniedziałek, że subwencja oświatowa nie w pełni przekazywana jest na osoby niepełnosprawne. Problem, który był z protestami w tym roku jest odbiciem na dole. Oczywiście, rząd wywiązuje się z tego i przekazuje pieniądze. Te pieniądze przychodzą na dziecko niepełnosprawne i stanowi to dodatkowy dochód tej szkoły, do której to dziecko uczęszcza. Wtedy nikt nie wie, ile *de facto* jest pieniędzy na to dziecko, bo jest to rozdysponowywane według uznania. Wiele spraw, w których trzeba dodatkowych zajęć związanych z tym dzieckiem, muszą finansować bezpośrednio rodzice. Jest to wielki błąd. Rozumiem, że dzisiaj w Sejmie czas jest jak pieniądz, ale jestem w stanie zrobić dodatkowe opracowania. Dlatego myślę, że jak będzie następne posiedzenie Komisji poświęcone rozdysponowaniu pieniędzy budżetowych na szkoły i rozdysponowanie subwencji oświatowej to niewątpliwie przedstawimy nasze stanowisko w tej sprawie.

Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo.

Proszę pana ministra Krzyżanowskiego o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MEN Przemysław Krzyżanowski:

Dziękuję serdecznie.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, odpowiadając na pytania, które pojawiły się, to rozpocznę od ostatniego pytania dotyczącego przekazywania środków na niepełnosprawne dzieci. Może nie taka jest zasada, że te środki nie są przekazywane w odpowiedniej wysokości. One są przekazywane w odpowiedniej wysokości.

Przypomnę, że system wagowania to docenia. O tym świadczą wydatki i zaangażowanie własnych środków. Jak państwo analizowaliście ten budżet, jeżeli chodzi o poziom

powiatów, gdzie wychodzi to mniej więcej w okolicach 103% w porównaniu z gminami i miastami na prawach powiatu to wydatki są znacznie niższe. Może być to kłopot i zapewne jest w przekazywaniu środków na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, gdzie do powiatów wpływają właściwe środki a później, na poziomie powiatowym, dzielone są na wszystkie placówki.

Rzeczywiście to, co powiedział pan przewodniczący jest faktem, że ta metryczka, która zostaje ustalona u nas w Ministerstwie Edukacji Narodowej, nie jest w 100% przekazywana do konkretnej szkoły specjalnej, która ma znaczne wydatki. My, jako Ministerstwo Edukacji Narodowej pracujemy nad tym, aby przepływ pieniądza pomiędzy nami, czyli dysponentem tych środków, a jednostką samorządu terytorialnego i później trafieniem tych środków do szkół był trochę inny niż dotychczas, z tego względu, że trochę to różni oświatę publiczną, od niepublicznej.

Potwierdzam to, co powiedział pan przewodniczący, że w oświacie niepublicznej, szczególnie w tych placówkach, gdzie osoby niepełnosprawne są wagowane dosyć wysoko, to te pieniądze przekazywane są w pełnych wartościach.

Mówiąc o pytaniach, które zadał pan poseł Suchowiejko dotyczących woj. łódzkiego i innego, jeśli chodzi o zakup samochodów. Są to woj. pomorskie i łódzkie. W woj. łódzkim zakupiono za 77 tys. zł samochód osobowy a, jeżeli chodzi o 102 tys. zł, to nie tylko samochód osobowy, ale także zostały do kuratorium woj. pomorskiego dokupione komputery i serwer dyskowy, co oczywiście zwiększyło kwotę, która była wydatkowana na samochód. Jeżeli chodzi o urządzenia wielofunkcyjne, to jest to ksero połączone z drukarką ze skanem. Myślę, że jest to wyjaśnienie dosyć jasne.

Przechodząc do pytań pana posła Sprawki to, jeżeli chodzi o rezerwy – Narodowy Program Stypendialny, to warto, żebyśmy powiedzieli o przyczynach niewykorzystania tych środków. Jeżeli chodzi o pomoc w formule wyprawki szkolnej, to na pewno jedną z głównych przyczyn było to, że gminy przekazując do nas (a robią to każdego roku) listy i tzw. zapotrzebowanie, niestety, znacznie zawyżają liczbę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w stosunku do tego, jak faktycznie ta pomoc jest udzielana.

Myślę, że jest to pierwsza i najważniejsza przyczyna.

Druga to taka, że w pewnym momencie nie pojawiają się dowody zakupu podręczników, czyli fizycznie faktury na wydane podręczniki. Przekroczenie kryterium dochodowego to też jedna z ważnych przyczyn niewykorzystania w pełni tych środków, zakup podręczników po niższej cenie i mniejszy od zakładanego udział uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych. Jeżeli chodzi o cały ten program to nie tylko jest to wyprawka szkolna, ale także stypendia szkolne. Mamy problem dotyczący szkół gimnazjalnych. Tam uczniowie w szkołach ponadgimnazjalnych, liceach ogólnokształcących, czy w szkołach zawodowych niezbyt chętnie korzystają z tego, co my oferujemy w ramach tych problemów. Rzeczywiście, patrząc po wykonaniu, to na tym etapie edukacyjnym każdego roku jest małe.

Jeżeli chodzi o stypendia, to wiemy o tym doskonale i nie trzeba na tej sali tego powtarzać, bo głównym problemem jest 20% udział własny, czyli konieczność zapewnienia przez jednostkę samorządu terytorialnego udziału własnego w wysokości 20%. To jest jeden z tych problemów, ale pomimo tych problemów można powiedzieć, że ponad 95% uczniów składających wnioski otrzymuje te środki w ramach programu stypendialnego.

Jeśli chodzi o „Radosną Szkołę” to myślę, że odpowiedź jest tutaj oczywista. Jest to program wieloletni. Ten program trwa już od wielu lat. Nie ma co ukrywać, mówiliśmy o tym przy ustawie sześciolatkowej, że ok. 90% szkół podstawowych na terenie naszego kraju wykorzystało środki w ramach tych wewnętrznych placów zabaw. Wszystkie te placówki w ramach tego wskaźnika procentowego mają wewnętrzne place zabaw, które – przypomnę – były placami wewnętrznymi i absolutnie wyposażeniem darmowym. Drugi etap to angażowanie środków po stronie jednostki samorządu terytorialnego. Jest to pół na pół, złotówka do złotówki w ramach zewnętrznego placu zabaw. Te zewnętrzne, przepiękne place zabaw, to przypomnę, że jednostka samorządu terytorialnego musiała angażować swoje środki. Przez kilka lat trwania programu „Radosna Szkoła” wybudowaliśmy na terenie polskich szkół w jednostkach samorządu terytorialnego i nie tylko, mniej więcej tyle samo placów zabaw, co orlików w kraju. Jest to liczba ok. 2400.

Uważam, że przy tym wkładzie 50%, który był jeżeli chodzi o zewnętrzne place zabaw, to myślę, że nie każda jednostka samorządu terytorialnego była w stanie zaangażować swoje środki na ten cel.

Jeżeli chodzi o pytanie pana posła Sprawki dotyczące zwiększonego udziału o 0,3 z 2012 r., ze 121,3% do 121,6% w 2013 r., to warto spojrzeć, jak wyglądała sytuacja we wcześniejszych latach. Okazuje się, że w 2011 r. ten wskaźnik udziałów, który jednostka samorządu terytorialnego angażowała w sprawy oświatowe w działach 801 i 854 był jeszcze wyższy, bo wynosił 122,5%. W związku z tym, w porównaniu do 2012 r. spadł on o ok. 0,8%, a w tym roku podwyższył się o trzy. To jest też związane z tym, że pomimo to, że wynagrodzenia, które mamy w ramach tego wskaźnika są na stałym poziomie. Pamiętajmy, że sytuacja jest taka, że trochę wzrastają nam środki, które są przekazywane do sektora niepublicznego, do sektora szkół niepublicznych. Tutaj obserwujemy te wzrosty i nie ukrywam, że jest to jedna z przyczyn, która powoduje to, że w tym roku ten udział, jeżeli chodzi o wszystkie jednostki samorządu terytorialnego globalnie wzrósł o 0,3, to jest właśnie taki.

Tyle, jeśli chodzi o te pytania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję.

Szanowni państwo, został zgłoszony przez panią poseł Ewę Wolak wniosek o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 82.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to…

Jest sprzeciw, tak?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Ponieważ przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli w ogóle nie ustosunkował się co do rzetelności planowania kwoty części oświatowej subwencji ogólnej a wyjaśnienie pana ministra absolutnie nie jest wystarczające, ponieważ ewidentnie przyczyną wzrostu tego wskaźnika jest nierzetelne planowanie części oświatowej subwencji, stąd też przeciwny wniosek.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zatem przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem wniosku o pozytywne zaopiniowanie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w części budżetowej 82? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę pana sekretarza o przedstawienie wyników.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

19 głosów za, 7 przeciw i 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Stwierdzam, że połączone Komisje przegłosowały wniosek o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części budżetowej 82.

Teraz szanowni państwo, został zgłoszony wniosek pana posła Suchowiejski o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części budżetowej 83 i części budżetowej 85.

Bardzo proszę, pan poseł Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Składam dwa wnioski przeciwne, zarówno do części 83, czyli rezerw celowych. Już sam przykład rezerwy nr 26, czyli Narodowy Program Stypendialny…

Panie ministrze, przy okazji, ten wkład 20% został zdefiniowany już trzy lata temu. Mieliście państwo rozwiązać ten problem i do tej pory nie rozwiązaliście go. Wprowadzone zostało to obciążenie niezgodnie z art. 50 ustawy o finansach publicznych.

Podobnie jest, jeśli chodzi o kwestię „Radosnej Szkoły".

Panie ministrze, od dwóch lat samorządy proszą o zmianę kryteriów dostępności do tego programu. Chodzi o rozszerzenie…

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ale to ma być wniosek, ale nie z rozwinięciem.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, pozwolę sobie z uzasadnieniem, już kończę.

To jest to, co dotyczy rezerw celowych.

Mam również wniosek przeciwny, jeśli chodzi o budżety wojewodów, głównie z powodu części działu 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza a szczególnie w rozdziale – Pomoc materialna.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Czyli najpierw głosujemy część budżetową 83.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem wniosku pana posła Suchowiejki? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę pana sekretarza o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

19 głosów za, 7 przeciw i 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Stwierdzam, że połączone Komisje przyjęły pozytywnie wniosek.

Przechodzimy do głosowania części budżetowej 85.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym wnioskiem wygłoszonym przez pana posła Wiesława Suchowiejkę? Proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę pana sekretarza o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

19 głosów za, 7 przeciw i 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Stwierdzam, że Komisje przyjęły wniosek.

Pozostaje nam wybór posła przedstawiającego opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, aby był to pan poseł Wiesław Suchowiejko.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że połączone Komisje przyjęły moją propozycję.

Nie słyszę sprzeciwu.

Zatem wniosek został przyjęty.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Panie przewodniczący, zgadzam się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie.